

Bilag 1: Betydningen af at reducere CO₂-udledningen fra fødevarerforbruget samt inspiration fra andre kommuner

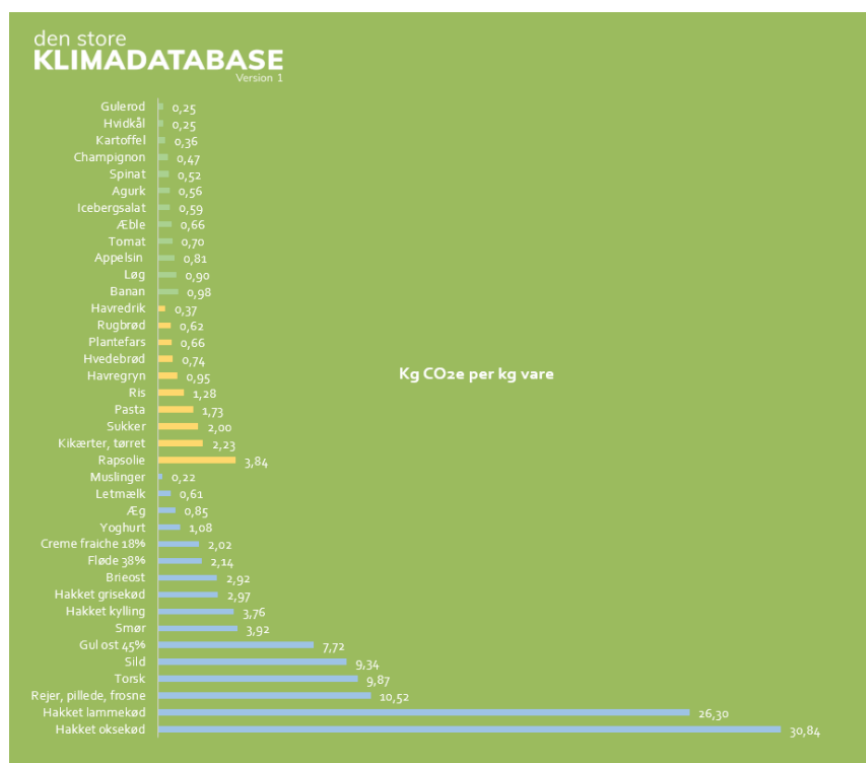
I Klimarådets "Statusrapport 2023" er en af konklusionerne, at der er brug for en reduktion af klimaaftrykket fra forbrug herunder fødevarer. Det fremhæves, at "særligt danskernes nuværende forbrug af fødevarer er ikke klimamæssigt bæredygtigt, og der er behov for at omstille forbruget heraf i retning af mere klimavenlig kost". Klimarådet anbefaler regeringen, at offentlige køkkener serverer klimavenlig mad. Rapporten findes på Klimarådets hjemmeside: <https://klimaraadet.dk/da/rapport/statusrapport-2023>

Svendborg Kommunes CO₂-udledning fra fødevarer fra 2019-2022

Administrationen har indkøbt et modul til indkøbsanalysesystemet, som kan beregne klimaaftrykket fra alle indkøb inklusive fødevarer. CO₂-udledningen fra fødevarerforbruget i 2019 til 2022 er analyseret og drøftet med repræsentanter fra forskellige typer kommunale køkkener.

Kød bidrager til næsten halvdelen af CO₂-udledningen fra de indkøbte fødevarer. I 2022 udgjorde CO₂-udledningen fra Svendborg Kommunes fødevarerforbrug 1.705 ton. Udledningen fra kød udgjorde 712 ton CO₂. Heraf udgjorde udledningen fra okse- og lammekød 477 ton CO₂, mens udledningen fra svine- og kyllingekød udgjorde 129 ton CO₂.

Klimaaftrykket fra lamme- og oksekød er meget højere end aftrykket fra plantebaserede fødevarer. Det er illustreret i følgende figur:

Figur 2: Klimaaftrykket fra udvalgte varer fordelt på frugt og grønt, forarbejdede plantebaserede produkter og animalske produkter.

Databasen indeholder ensartede, detaljerede og transparente beregninger af det gennemsnitlige klimaaftryk for 500 fødevarer anvendt i Danmark. For alle produkter er udledningen opdelt i landbrug, indirekte arealanvendelse (ILUC), forarbejdning, emballage, transport og detailhandel.

Hvad vil en målsætning om 10% betyde?

I praksis vil en målsætning om 10% reduktion i CO₂-udledning fra fødevarerforbruget betyde, at mængden af kød vil blive reduceret. Det vil ikke nødvendigvis betyde flere måltider uden kød, men snarere mindre andel kød samt at oksekød vil blive erstattet af svine- og kyllingekød. Eksempelvis kan målsætningen nås ved at reducere okse- og lammekødet med ca. 65% og erstatte det med svine- og kyllingekød.

Intern arbejdsgruppe har drøftet klimavenlige fødevarer

Administrationen har holdt møder med repræsentanter fra kommunens forskellige typer køkkener. Her blev det drøftet, hvordan et eller flere konkrete mål for klimavenlig mad og mindre madspild kan formuleres. Anbefalingen er, at det er vigtigt at have fokus på at arbejde med følgende handlinger, som skal understøtte målet:

- minimere madspild
- anvende flere bælgfrugter
- anvende lokale fødevarer i sæson
- efteruddannelse af personale

De officielle kostråd

De officielle kostråd fra Fødevarestyrelsen er at spise planterigt, varieret og ikke for meget. Det er anbefalingen til raske mennesker fra 2 år og til +65 år.

I forhold til særlige hensyn til eksempelvis småtspisende borgere har køkkenpersonalet i køkkenerne stor viden om kostsammensætning og ernæring, så de behov kan fortsat blive imødekommet.

Det er vigtigt, at indkøbs- og udbudsaftaler understøtter målsætningen om CO₂-reduktion og de tilhørende fokushandlinger om flere lokale indkøb samt indkøb af flere bælgfrugter.

Inspiration fra andre kommuner

Nogle kommuner har gode erfaringer med at reducere kødforbruget og servere flere grønne retter, blandt andet Odense, København og Århus. Både Odense og København Kommune har i samarbejde med ernæringseksperter og kokke udviklet opskrifter, som er frit tilgængelige elektronisk.

København Kommune har udviklet 750 opskrifter til alle aldersgrupper. Opskrifterne er udviklet i samarbejde mellem køkkenerne i kommunen, Meyers Madhus og Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

Odense Kommune har udviklet 100 opskrifter til ældre, hospitalsindlagte og kantiner. Opskrifterne er udviklet i samarbejde mellem køkkenerne på Bispebjerg & Frederiksberg Hospital, Byens Køkken og personalekantinerne i Odense Kommune, Økologisk Landsforening, Arla Pro, Dansk Vegetarisk Forening, Danske Æg og Arne Astrup fra Københavns Universitet.

Det er meget få kommuner, som har fastlagt konkrete mål for reduktion af klimaaftrykket fra fødevarer. I maj 2023 var det ifølge CONCITO fem kommuner. Målsætningerne er ikke enslydende, men eksempelvis har København, Roskilde og Århus kommuner en målsætning om at reducere den samlede klimabelastning af deres madindkøb med 25% i 2025 i forhold til 2018 eller 2019.

Målsætning for administrationens kantiner

Økonomiudvalget besluttede den 23. januar 2024, at CO₂-udledningen fra fødevarerforbruget i administrationens tre kantiner skal reduceres med minimum 50% i 2024 i forhold til 2019.